

Jahoda Sándor

A lélek kertészmérnöke

Török Nándor: Hangok szürkületben; A Pillanat geometriája

Török Nándornak a tavalyi évben jelent meg *A Pillanat geometriája* címmel verseskötete, amit a Hungarovoxx Kiadó jelentetett meg. Éppúgy, mint az azt megelőző évben megjelenő verseskötetét, melynek címe: *Hangok szürkületben*.

Mindkét kötetre egyaránt jellemző az, hogy *izomzata* van. A *Hangok szürkületben* című kötet főleg rímes-formás verseket tartalmaz. A *Pillanat geometriája* címűben, úgyszólván szabadabbra vette a gyepelőt a költő, és többnyire szabad versek találhatók benne. Bár ezek, véleményem szerint korántsem – ahogy a költő fogalmaz róluk – „nemversek”; a Török Nándorra jellemző összes paramétert és igényességet fölmutatják, művészi szinten: erő, szépség, és persze – keserűség, reménytelenség.

A *Hangok szürkületben* egyik előszavában, maga a szerző írja: „Ahogy a középkor jelzője a ’sötét’, úgy automatizált létünkben szürkülettel jellemezhető az egyre növekvő szellemi és erkölcsi hanyatlás.” (9.); ám, ahogy folytatja: „Mert a szürkület itt van, akár be(fel)ismerjük, akár nem. S csak rajtunk múlik, mi lesz belőle: ragyogó hajnal vagy sötét éjszaka.” (uo. 10.)

Nyugodtan el lehet mondani, hogy Török Nándor kényesen ügyel, hogy versei mindig művészi szintű rímeket kapjanak, emellett igényes, formahű alkotó is – ebben a kötetben. Nem riad vissza a szonettől sem. Mi az, hogy! A kötet utolsó verse például – illetve versei – momentán egy klasszikus szonettkoszorú.

Egyáltalán, nem fél visszanyúlni a nagy költőelődökhöz, azoknak technikáihoz; mondhatni eljátszik a formavilágukkal – saját nyelvezettel-gondolattal, persze. Itt említhetném József Attilát, vagy Adyt, és még sorolhatnám. Igen jó érzékkel, igen jó átélőképességgel – szinte színészi hitelességgel, alakítással – bújik bele a bőrukbe. „szürkületben is lásd, hol az a kiút.” (31.) – írja a kötet egyik versében. És ez biztatónak hangzik.

A másik kötet, amely egy évre rá, tavaly jelent meg, *A Pillanat geometriája* már másfajta. Itt egészen más hangot üt meg a kertészmérnök végzettségű költő. Nem (csak) a szürkületből szólnak a hangok immáron. Ennek a kötetnek a versei *A Pillanat... geo... metruma... akarom mondani geometriája*; szóval szabadabb, kötetlenebb, kísérletezőbb, mondhatni lazább szövevsű- és helyenként; hangulatú alkotások találhatók benne. Az első kötethez képest itt bátrabban nyúl, úgymond a betűtípusokhoz, sőt helyenként merészen igénybe vette a szövegszerkesztő jelentékeny topográfiai készletét, ahogy az egy igazi dadaistától, avantgarde-től ez

el várható. Ám, ahogy Madarász Imre fogalmaz a kötet utószavában: „Török Nándor rácáfol arra a felszínes-téves hiedelemre is, hogy a szabadvers az értékválság, az eszmenélküliség, a káosz adekvát formája.”

A filozófia, az igazán mély gondolkodás csöppet sem idegen Török Nándortól. Sőt. Ezt demonstrálja a következő idézet: „(...) a fegyencek nyugtalan álmát / álmodod újra, / újra meg újra, / álmodod / újra...” (16.)

El lehet mondani, hogy ez a két kötet nem a szürkeség különféle árnyalatait mutatja meg, hanem azt, hogy a költőnek több oldala van. *Színes* egyéniség nyilatkozik meg bennük. Aki vallja, hogy: „(...) a világ mindenkinben ott van, / itt tartom én is, ringatom karomban” (122.)

Én úgy látom, Török Nándor – költő. *Aki nem hiszi, járjon utána.* Vagyis olvassa el a köteteit – melyeket biztosan gyarapít majd –, és akkor minden kiderül.

(Hungarovox Kiadó, Budapest, 2019 és Hungarovox Kiadó, Budapest, 2020)

